

Upute na početku cjeline Geometrijska tijela, zadaci za vježbu, primjerak 2- minutnog...

Ovdje možete vidjeti upute koje umnožim i na početku cjeline "Geometrijska tijela" podijelim učenicima. Na istom satu im i usmeno prepričam sve što piše na tom papiru, te odgovorim na eventualna pitanja.

Rok za pripremu formula koje će smjeti koristiti na budućim satovima (a koje se spominju u tim uputama) im je otprilike 2-3 školska sata, te im najavam da ćemo nakon toga (točno preciziram koji sat) pisati višeminutni iz gradiva koje znamo od prije, a u kojem treba računati opsege i površine likova, duljine dijagonala, visine, primijeniti Pitagorin poučak i sl. Na jednom satu prije toga rješavamo slične zadatke (možete ih vidjeti u nastavku ovog materijala, nakon uputa), a tu su i zadaci za vježbu kod kuće.

Osim takvih najavljenih kontrolaca u kojima će smjeti koristiti formule, najavam im i iznenadne nenajavljene kontrolne (koji su većinom 2-minutni) u kojima **neće** smjeti koristiti ispisane formule, već je cilj tih kontrolaca da provjerim znaju li napamet one **najosnovnije** formule. Koje formule spadaju u osnovne, jasno navedemo već na prvom satu ove cjeline (i kasnije među njih dodam volumen kvadra i kocke, nakon što to obradimo). Iz tih 2-minutnih kontrolaca ne dobivaju se ocjene (jer u njima nema zadataka za 3, 4 i 5; štoviše, ni za 2 nije dovoljno samo ovo što se pita, znati neke formule, već ih treba znati i primijeniti), već samo oni učenici koji pokažu da ne znaju neke osnovne formule, dobivaju minus iz tog kontrolnog. Za dva minusa dobiva se jedinica u rubriku. Cilj ovakvih kontrolaca je jednostavno natjerati sve, pa i najslabije učenike da najosnovnije formule nauče za 2, a tko je od njih uporan u tome da neće, neka mu se osjeti na ocjenama. Primjer takvog kontrolnog možete vidjeti na kraju ovog dokumenta.

Antonija Horvatek
Matematika na dlanu
<http://www.antonija-horvatek.from.hr/>

Upute na početku cjeline Geometrijska tijela

SVI UČENICI

- **napamet naučiti formule koje se moraju znati za 2** . Iz toga će biti nenajavljeni petminutni kontrolci. Iz tih kontrolaca neće se dobivati ocjene (jer nema zadataka za 3, 4 i 5; tu će se pitati samo formule koje se moraju znati već za ocjenu 2). Tko ne zna formule, dobiva minus, a dva minusa su 1. Ti se minusi ne mogu ispraviti; treba naučiti da se idući put ne dobije minus. Te osnovne formule ćemo ispisati na ploči već na 1. satu ove cjeline.
- **na papiru si napisati sve formule koje smo dosad naučili** (za svaki lik: ime lika, skica/crtež lika, njegove formule). Te formule se mogu koristiti u svakom najavljenom (uobičajenom) kontrolnom (u višeminutnima i u ispitu znanja), kod pisanja zadaće, kad na mjestu rješavaš zadatak itd. **Svatko mora imati svoje formule; nema posuđivanja formula za vrijeme kontrolnog!**
- **Kako ćemo učiti nove formule, tako i te nove treba dopisivati** na papir na kojem već imaš formule, da ih nakon toga možeš koristiti u kontrolnima.

Sve formule (gore spomenute) možeš naći na web stranicama svoje učiteljice. Ako želiš, možeš ih odonuda prepisati ili isprintati, te koristiti to prepisano/isprintano na satu.

Uputa za pronalaženje tih formula: Na webu učiteljice, na glavnoj (početnoj) stranici trebaš kliknuti na 1. link "Razni materijali za nastavu matematike", a dalje ćeš se snaći (znaš koji si razred, koja je cjelina i što tražiš).

Također, dopušteno je korištenje i ostalih kupovnih formula, ako ih imaš. Oprez: neke formule se mogu zapisati na više načina, a u kupovnim formulama su možda zapisane na drugačiji način od onoga na koji ste navikli. Naravno, smiješ koristiti i takve, ali ne pogriješiti u korištenju i računu.

Isto tako, sve formule će biti na panou u matematičkoj učionici.

VRLO DOBRI I ODLIČNI UČENICI

- **Sve formule naučiti napamet!** Kad rješavate zadatak na ploči ili kad vas usmeno prozovem, morate pokazati da ih znate napamet - baš da su naučene napamet ili da ih znate izvesti (u onim slučajevima kad se mogu izvesti). To vrijedi i za stare formule (koje smo prije učili), kao i za nove koje ćemo učiti u ovoj cjelini. Znanje formula napamet pomaže u lakšem snalaženju u složenim zadacima i u postizanju osjećaja što se iz čega može izračunati.
- Pod višeminutnim kontrolcima i u ispitu znanja (dakle, kod **pismenih provjera**) možete koristiti formule koje ste si pripremili, kao i svi drugi učenici.

Na posebnom papiru su zadaci za vježbu (ponavljanje), različitih težina. Ovdje je razvrstano koji su za koju ocjenu, pa izaberi koje ćeš provježbati već na početku ove cjeline:

Za 2: a, d, e, g, l

Za 3: a, c, d, e, g, i, j, l

Za 4 i 5: b, f, h, i, l, m-t

Zadaci koje na satu rješavamo za vježbu:

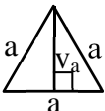
1. Stranice pravokutnika duge su 10 cm i 0.5 dm. Izračunaj opseg, površinu, dijagonalu i radijus opisane kružnice tog pravokutnika.
2. Hipotenuza pravokutnog trokuta duga je $5\sqrt{3}$ cm, a jedna kateta $4\sqrt{3}$ cm. Izračunaj mu opseg, površinu i polumjer opisane kružnice.
3. Opseg jednakokravnog trokuta je 20 cm, a osnovica mu je duga 6 cm. Izračunaj mu površinu.
4. Stranica jednakostraničnog trokuta duga je 4 cm. Izračunaj mu opseg, površinu i visinu.

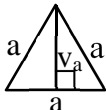
Zadaci za zadaću:

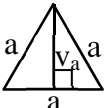
Učenici trebaju riješiti bilo kojih 5 zadataka, u skladu s podjelom na kraju stranice (bolji učenici teže zadatke, slabiji jednostavnije...).

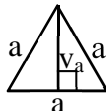
Zadaci za samostalnu vježbu kod kuće

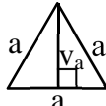
1. Izračunaj nepoznato:

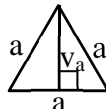
a) $\frac{a = 6\sqrt{3} \text{ cm}}{v_a = ?}$

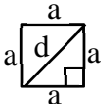
b) $\frac{v_a = 4\sqrt{3} \text{ cm}}{a = ?}$

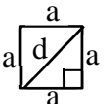
c) $\frac{v_a = 8 \text{ cm}}{a = ?}$

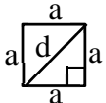
d) $\frac{a = 6 \text{ cm}}{P = ?}$

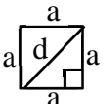
e) $\frac{a = 2\sqrt{3} \text{ cm}}{P = ?}$

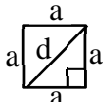
f) $\frac{P = 2\sqrt{3} \text{ cm}}{a = ?}$

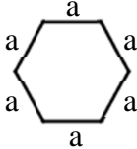
g) $\frac{a = 5\sqrt{2} \text{ cm}}{d = ?}$

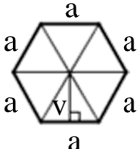
h) $\frac{P = 12 \text{ cm}^2}{d = ?}$

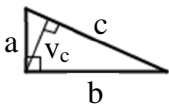
i) $\frac{d = 8 \text{ mm}}{a = ?}$

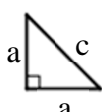
j) $\frac{d = 4\sqrt{2} \text{ cm}}{a = ?}$

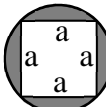
k) $\frac{P = 16 \text{ dm}^2}{d = ?}$

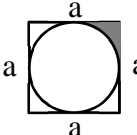
l) $\frac{a = 6\sqrt{2} \text{ cm}}{\text{radijus opisane kružnice } R = ?}$
 $\frac{\text{radijus upisane kružnice } r = ?}{P = ?}$

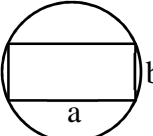
m) $\frac{v = 3\sqrt{3} \text{ cm}}{P = ?}$

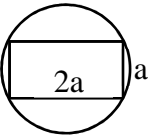
n) $\frac{a = 3 \text{ cm}}{b = 3\sqrt{3} \text{ cm}}$
 $\frac{v_c = ?}{v_c = ?}$

o) $\frac{c = 4 \text{ cm}}{v_c = ?}$

p) $\frac{a = 4 \text{ cm}}{\text{površina sivog dijela } P_{\text{sivo}} = ?}$

r) $\frac{a = 6 \text{ cm}}{\text{površina sivog dijela } P_{\text{sivo}} = ?}$

s) $\frac{a = 4 \text{ cm}}{b = 4\sqrt{3} \text{ cm}}$
 $\frac{\text{opseg opisane kružnice } O_{\text{op}} = ?}{O_{\text{op}} = ?}$

t) $\frac{P_{\text{opisane kr.}} = 78.5 \text{ cm}^2}{a = ?}$

Za 2: a, d, e, g, l

Za 3: a, c, d, e, g, i, j, l

Za 4 i 5: b, f, h, i, l, m-t

Rješenja:

- a) $v_a = 9$ cm, b) $a = 8$ cm, c) $a = 16\sqrt{3}/3$ cm, d) $P = 9\sqrt{3}$ cm², e) $P = 3\sqrt{3}$ cm²,
f) $a = 2\sqrt{2}$ cm, g) $d = 10$ dm, h) $d = 2\sqrt{6}$ cm, i) $a = 4\sqrt{2}$ mm, j) $a = 4$ cm,
k) $d = 4\sqrt{2}$ dm, l) $R = 6\sqrt{2}$ cm, $r = 3\sqrt{6}$ cm, $P = 108\sqrt{3}$ cm² m) $P = 54\sqrt{3}$ cm²,
n) $v_c = 3\sqrt{3}/2$ cm, o) $v_c = 2$ cm, p) $P_{sivo} = 9.12$ cm², r) $P_{sivo} = 1.935$ cm²,
s) $O_{op} = 25.12$ cm, t) $a = 2\sqrt{5}$ cm

Ime i prezime: _____ Razred: _____ Datum: _____

2 - minutni kontrolni (ogledni primjerak)

1. Za svaki lik do crtaj i/ili dopiši što se traži (kod O i P dopisati formule):

a) **pravokutnik**

skica:

P =

b) **trokut**

skica:

P =

c) **paralelogram**

skica:

O =

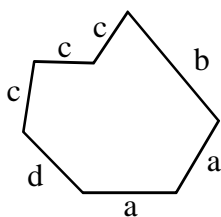
d) **krug**

skica:

O =

P =

e)

O =